

**Opinia do ustawy
o zmianie imienia i nazwiska
(druk nr 309)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Potrzeba uchwalenia nowej ustawy o zmianie imienia i nazwiska wynika z zakresu zmian jakie były konieczne, aby regulacja tej tematyki była aktualna, dostosowana do przepisów Unii Europejskiej oraz konwencji Międzynarodowej Komisji Stanu Cywilnego, jak również do przepisów ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego.

W stosunku do obecnie obowiązujących przepisów ustawa:

- 1) poszerza katalog osób uprawnionych do zmiany imienia lub nazwiska o cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, z tym że prawo to ma charakter wyjątkowy co oznacza, że zmiana imienia lub nazwiska w tym wypadku możliwa jest z uwagi na konieczność ochrony prawa do życia, zdrowia, wolności i bezpieczeństwa osobistego cudzoziemca;
- 2) definiuje pojęcia: "zmiana imienia" i "zmiana nazwiska";
- 3) modyfikuje katalog ważnych powodów uzasadniających zmianę imienia lub nazwiska. Zmiana imienia lub nazwiska następuje na wniosek strony uzasadniony ważnymi powodami. Ustawa utrzymuje zasadę, że katalog ważnych powodów jest katalogiem otwartym i ogranicza się jedynie do wymienienia przykładów uzasadniających wnioski o zmianę imienia lub nazwiska. Zrezygnowano z regulacji anachronicznej jakim jest fakt noszenia nazwiska o brzmieniu niepolskim a dodano możliwość dostosowania swojego nazwiska do nazwiska, jakie wnioskodawca nosi zgodnie z ustawodawstwem innego

państwa, którego obywatelstwo również posiada;

- 4) określa zasady zmiany imienia lub nazwiska małoletniego dziecka.

Ustawa określa zasadę, zgodnie z którą zmiana nazwiska obojga rodziców rozciąga się na ich małoletnie dzieci, również w odniesieniu do dzieci, które zrodzą się z tego małżeństwa w przyszłości. Zgoda, jakiej na zmianę imienia lub nazwiska małoletniego udzielają wymienione w ustawie podmioty, powinna zostać wyrażona osobiście lub złożona w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Osoby zamieszkałe za granicą mogą wyrazić zgodę na zmianę nazwiska za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli w chwili zmiany nazwiska dziecko ukończyło 13 lat, konieczne jest uzyskanie zgody małoletniego dziecka na zmianę jego nazwiska. Obniżenie granicy wieku w stosunku do obecnie obowiązującej w tym zakresie regulacji jest przejawem dążenia do dostosowania nowych rozwiązań do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który dla analogicznych czynności przewiduje granicę 13 roku życia. Zgodnie z Kodeksem cywilnym jest to moment uzyskania ograniczonej zdolności do czynności prawnych, która umożliwia dziecku podejmowanie w określonym zakresie pierwszych samodzielnych decyzji;

- 5) precyzuje właściwość rzeczową i miejscową organów administracji publicznej oraz tryb postępowania w przedmiotowych sprawach. Sprawy zmiany imienia i nazwiska należą do kompetencji kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu wnioskodawcy. Wprowadzenie – przyjętej również w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego – właściwości kierownika urzędu stanu cywilnego miasta stołecznego Warszawy umożliwi złożenie wniosku o zmianę nazwiska tym wszystkim osobom, które przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie mają miejsca stałego pobytu. Ustawa poszerza właściwość rzeczową w sprawach zmiany imienia lub nazwiska, przyznając kompetencje w tym zakresie również zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego. Taka regulacja jest zgodna z ustawą – Prawo o aktach stanu cywilnego, na podstawie której, czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca;
- 6) wykreśla regulacje dotyczące ustalenia pisowni imienia lub nazwiska.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Prace nad ustawą w Sejmie prowadziła Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych, która wprowadziła do projektu poprawki zmierzające do tego, aby osoby zamieszkałe za granicą mogły wyrazić zgodę na zmianę nazwiska za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej oraz aby wnioskodawca, którego dokument nie zawiera numeru PESEL mógł posłużyć się zaświadczeniem o nadaniu takiego numeru, co ma istotne znaczenie, w przypadku gdy wnioskodawcą jest cudzoziemiec.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa wymaga zmian o charakterze legislacyjnym:

Propozycja poprawki:

- w art. 11:
  - a) w ust 1 w pkt 2 wyrazy "imię i nazwisko" zastępuje się wyrazami "imię lub nazwisko",
  - b) w ust. 4 wyrazy "o zmianę nazwiska" zastępuje się wyrazami "o zmianę imienia lub nazwiska".

Aldona Figura

Legislator